

PROF. DR RAJKO KASAGIĆ - BIOGRAFIJA I RADOVI

Ime srednje ime i prezime: Rajko (Trivun) Kasagić.

Datum i mjesto rođenja: 15. oktobar, 1942. god. Razboj Ljevčanski, Srbac, RS, BiH.

Ustanove (radna mjesta) u kojima je bio zaposlen: pravni poslovi i poslovi lidera u privrednim preduzećima ("Radnik" Gradiška, "Jelšingrad" Banja Luka), sekretar sekretarijata za inspekcijske poslove i predsjednik izvršnog odbora Opštine Banja Luka, predsjednik vlade RS. U "Jelšingradu" kao stručnjak za pravne poslove u spoljnoj trgovini imao je zelini karton (certifikat) za obavljanje tih poslova, te položen pravosudni ispit, 1985. god.

Obavljao je i brojne društvene funkcije: bio predsjednik Sportskih saveza Republike Srpske, bio član Upravnog odbora Fabrike duvana Banja Luka, bio član savjeta SIZ-a za prosvjetu, bio povremeni sudija Suda udruženog rada Bosne i Hercegovine u dva mandata, bio član komisije za rješavanje primjedaba građana, izabran za poslanika Narodne skupštine SRBiH, a zatim za poslanika Narodne skupštine Republike Srpske. Bio je član komisije Visokog predstavnika UN za primjenu irovnog sporazuma u Bosni i Hercegovini.

Naučna oblast: Zaposlen je kao vanredni profesor na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Banjoj Luci, sada na Univerzitetu u Banjoj Luci, matični fakultet, Pravni fakultet. Na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Banjoj Luci radio je 5 godina kao docent i 6 godina kao vanredni profesor na predmetu "Poslovno pravo" i "Mađunarodno poslovno pravo" do diplomskih studija. Bio nastavnik 7 godina na Ekonomskom fakultetu Brčko Univerzitet Istočno Sarajevo, iz predmeta "Poslovno pravo". Na Prirodno matematičkog fakulteta, Ekonomskom fakultetu Univerzitet u Banjoj Luci i Ekonomskom fakulteta u Trebinju, Univerzitet u Banjoj Luci, bio nastavnik iz predmeta "Turističko pravo Evropske unije". Na poslije diplomskim studijama nastavnik je iz predmeta "Pravo Evropske unije".

Sada je proces za izbor u naučno zvanje redovnog profesora.

Biografija, diplome i zvanja

Osnovnu školu završio u Razboju Ljevčanskom i Srpcu, srednju školu u Mostaru.

Osnovne studije: Na Pravnom fakultetu univerzitet u Beogradu, diplomirao 1970. god.

Specijalističke studije: "Ugovori u spoljnoj trgovini", Pravni fakultet Banja Luka, Univerzitet u Banjoj Luci, 1995. godine, "Specijalizacija za menadžment", Institut za unapređenje robnog prometa i Institut za internacionalni menadžment, 1989. god. u Beogradu.

Poslijediplomske studije: Završio je na Privrednopravnom smijeru na Pravnom fakultetu Banja Luka, Univerzitet u Banjoj Luci, 1986. god., magistrirao na temu

“Mane robe”, uža naučna oblast “Poslovno (trgovinsko) pravo i pravo društva”, mentor, prof. dr Zoran Antonijević, Pravni fakultet, Univerzitet u Beogradu.

Doktorska disertacija: “Arbitražno rješavanje međunarodnih trgovinskih sporova - Savremene tendencije”. Uža naučna oblast “Međunarodno poslovno pravo”, odbranio 14. oktobra 1999. god. na Pravnom fakultetu Niš, Univerzitet u Nišu. Mentor: prof. dr Aleksandar Ćirić.

Prethodni izbori u nastavna i naučna zvanja: Biran je za docenta na Ekonomskom fakulteta Banjoj Luci, Univerzitet u Banjoj Luci, 2000. god. iz predmeta “Poslovno pravo”, zatim na istom Fakultetu za vanrednog profesora za nastavnika na predmetu “Poslovno pravo”, 2005. god.

Obrazovna djelatnost kandidata

1. Radovi i knjige prije posljednjeg izbora

Obrazovna djelatnost prije posljednjeg izbora:

1. Osnovi prava i poslovno pravo, univerzitetski udžbenik, izdavač Ekonomski fakultet Banja Luka, 2003.
2. “Garancija za ispravno funkcionisanje tehničke robe”, Godišnjak Pravnog fakultet Banja Luka, br. XV/XVI 1991/92, Monografija,,
3. “Ispunjenje ugovora o kupovini i prodaji”, Srpska pravna misao, br. 1/94, Pravni fakultet Banja Luka, 1994.
4. “Ugovor o arbitraži” Srpska pravna misao, br 2-4, Pravni Fakultet Banja Luka, 1994.
5. “Privredni tokovi savremenog društva”, Godišnjak Pravnog Fakulteta, br. XX/XXI, Banja Luka, 1996-1997., Monografija
6. “Granični spor između Republike Srpske i FBiH”, Monografija, Dejtonski sporazum o arbitraži Brčko, Pravni fakultet Banja Luka, 1999.
7. “Svjetski tokovi ekonomske integracije”, Srpska pravna misao, br. 1-4, Pravni fakultet, Banja Luka, 2001.
8. “Razvoj ustavnosti u SFRJ i njegov doprinos secesionizmu, Godišnjak Pravnog fakulteta, Banja Luka, br. XXVI, 2002.
9. “Preduzetništvo i špedicija”, Srpska pravna misao, br 1-4, Banja Luka, 2003.
10. “Arbitražni sporazum kao konstitutivni akt nadležnosti arbitraže”, Računovodstvo i poslovna funkcija, br. 7/8, Sarajevo, 2003.
11. “Geneze nastanka i tokovi dosadašnjeg pravnoekonomskog razvoja Evropske unije”, autori: prof. dr Đoko Slijepčević i prof. dr Rajko Kasagić, Monografija, Zbornik društva humanističkih nauka, br 5 i 6, Banja Luka, 2004.

2. Radovi i knjige poslije posljednjeg izbora

1. “Osnovi prava i poslovno pravo, Drugo izmj. i dop. izd.”, autor: prof. dr Rajko Kasagić, univerzitetski udžbenik, izdavač: Ekonomski fakultet, Banja Luka i

Ekonomski fakultet Brčko, 2005. (ukupno 544 strane), recenzija prof. dr Mihailo Velimirović i prof. dr Milorad Živanović. Knjiga je prilagođena programu studentima ekonomskih Fakulteta, a obuhvata sistematiku gradiva 7 pravnih predmeta koji se proučavaju na pravnim fakultetima. Knjiga daje znanje o stvaranju prvih država do savremenih, o stvaranju prava, osnove znanja iz predmeta stvarnog, obligacionog, autorskog prava, korporacijskog prava, bankarstva, ugovora u privredi, hartije od vrijednosti i rješavanje sporova putem arbitraže.

2. "Osnovi prava i poslovno pravo, Treće izmj. i dop. izd"., Univerzitetski udžbenik. Izdavač Ekonomski fakultet Banja Luka, knjiga sadrži novih preko 60 sudskih odluka koje potvrđuju regulativu i teorisko izučavanje. Usaglašena je sa novim Zakonom o privrednim društvima i Zakonom o pravu svojine,

3. "Pravo Evropske unije", izdavač Ekonomski fakultet Banja Luka, univerzitetski udžbenik, obrađuje materiju od geneze ujedinjene Evrope, njezino stvaranje kroz tri ekonomske integracije, Prerastanje zajedničkog tržišta u jedinstveni, korporacijsko Pravo EU, monetarni sistem Evropske unije, organe vlasti, Detaljno su obrađena tri stuba EU, proces pridruživanja, stvaranje prava i njegove izvore

4. "Međunarodno poslovno pravo", univerzitetski udžbenik, izdavač Ekonomski fakultet Banja Luka. Knjiga obrađuje opšti dio i posebni dio. U opštem dijelu studenti se upoznaju sa elementima javnog prava, novim međunarodnim ekonomskim poretkom, suverenim pravima država na njihovoj teritoriji (na kopnu, moru i vazduhu), o načelima trgovinskog prava, stranim ulaganjima, koncesijama. U drugom dijelu obrađena je materija korporacijskog prava, ugovori u privredi sa elementom inostranosti, hartije od vrijednosti, prevoz robe.

5. "Korporativno upravljanje" Autor: prof. dr Rajko Kasagić, **Acta Economica**, br 3, Ekonomski Fakultet, Banja Luka, 2005. Evropska kompanija je jedna od najvažnijih internacionalnih korporacija na jedinstvenom tržištu Evropske unije. Može biti u različitim oblicima organizovana, ali je najčešće organizovana kao akcionarsko društvo. Upravljanje je u Funkciji profita, ali i drugih interesa zainteresovanih lica za uspješno poslovanje. Korporacija je organizovana tako da svaka profitna cjelina ima dovoljno samostalnosti u odlučivanju. Takav interes opredjeljuje trend samoorganizovanja u korporacijama kako bi stručnost svih kadrova došla do izražaja. Time se obezbjeđuje dijalog između mašine u proizvodnji i radnika uključujući intelektualnu sposobnost svakog radnika na otklanjanju smetnji u ostvarivanju većeg profita.

Samoorganizovanje kao trend razvoja korporacija je trend koji ima budućnost.

6. "Politika stranih ulaganja sa osvrtom na BiH" Autor: prof. dr Rajko Kasagić, **Acta Economica**, br. 7, Ekonomski Fakultet, Banja Luka, 2007. Međunarodni ekonomski odnosi su uskoj vezi sa političkim odnosima država. Ti odnosi, u ekonomskom interesu, moraju biti dobri ili bar snošljivi da bi se pokazao interes za strana ulaganja u privredu te zemlje. Jedan od bitnih uslova je da je obezbjeđena vladavina prava u skladu sa prihvaćenim principima međunarodnog trgovinskog prava. Strana ulaganja su od ekonomskog interesa ulagača, pa

ostvarena dobit mora biti veća od uloženi sredstava zapošljavajući radnike građane zemlje u svoj kapital ulažu. U tome se ogleda uzajamni interes nerezidenta i države u kojoj se kapital ulaže. Ulaganje stranog kapitala u jednoj zemlji stvaraju se uslovi učešća njezinih privrednih subjekata za učešće u svjetsko tržište i formiranju svjetskih cijena proizvoda i usluga privrednog karaktera.

7. "Republika Srpska" Autor: prof. dr Rajko Kasagić, **Acta Economica**, br. 4, Ekonomski fakultet, Banja Luka, 2006. Ustav SFR Jugoslavije od 1974. god. je stvorio pravno osnov za prenoenje državne vlasti na institucije republika, pa čak i pokrajina. Izbori za organe vlasti SFRJ bili su suprotni Univerzalnoj deklaraciji o pravima čovjeka usvojena na Generalnoj skupštini UN, 1948. god. Nije bilo politiočke niti vojne spremnosti za odbranu države bez obzira na ustavne norme koje su propisivale izdaju onoga koji ne koristi neotuđivo pravo i obavezu odbrane jedinstvenosti i suvereniteta Jugoslavije. Krajnji ishodi rušenja države su ratni sukobi i Stvaranje nekoliko etničkih država. Gordijev čvor još nije riješen, jer višenacionalne novostvorene države žive na protektoratu UN koji je nešto otvoreniji na Kosovu i Metohiji i Bosni i Hercegovini.

8. "Lider i njegova uloga" Naučni skup, Monografija: "Liderstvo u teoriji i praksi" Ekonomski fakultet, Banja Luka, 2006. U radu je izložena uloga i značaj lidera u privrednim sistemima, praksa u izboru i korišćenju kadrova na Liderskim funkcijama. Posebno je naglašena uloga lidera u stvaranju uslova za korišćenje kadrova u preduzeću i njihove inventivne sposobnosti osvrćući se na humanu ulogu lidera ne zanemarujući profitni zadatak. Lider ne može i ne smije da zanemari okruženje u uslovima tržišnog privređivanja, jer od okruženja zavise planovi koji se zasnivaju na viziji potrebnog i mogućeg za tržište i na tržištu.

9. "Unifikacija međunarodnog trgovinskog zakonodavstva sa posebnim osvrtom na trgovinsko zakonodavstvo RS", Monografija, Godišnjak, Pravni fakultet, Banja Luka, 2007. Savremeni trend međunarodnog trgovinskog zakonodavstva istorijski je vezan za usvajanje Sporazuma o međunarodnom trgovinskom pravu, u Montevideu, 1889. god., dok su značajan doprinos tome dale Ujedinjene nacije osnivanjem Komisije za međunarodno trgovinsko pravo, poslije Drugog svjetskog rata. Na prostorima starog kontinenta najveći značaj na stvaranju unificiranog međunarodnog trgovinskog zakonodavstva ima ekonomska i politička integracija 27 zemalja Evropske unije. BiH i RS je svoje zakonodavstvo uskladila sa standardima međunarodnog privrednog prava, ali je Potrebno stvoriti uslove za tržišno privređivanje radi učešća nacionalnih privrednih subjekata na jedinstvenom tržištu ekonomske integracije.

10. "Liderstvo kao osobina za uspjeh" Autor: prof. dr Rajko Kasagić, **Srpska pravna misao**, br. 41, Pravni fakultet, Banja Luka 2007. Otvoreno pitanje kroz radni i životni vijek je kako postati uspješan u radu i biti prihvatljiv saradnicima i građanima. Po rođenju svi imamo iste obaveze: poštovanje zakona i moralnih normi koje nisu neposredno ugrađene u zakone. Oholosti i napadima

se oduprijeti čuvajući odredbe pravnih normi i prevednosti. Raditi sve da se u životu stekne vrlina i saznanje, jer je nagrada lijepa i nada velika. Sve to dolikuje čovjeku koji razumno misli. Lice u funkciji lidera koje takav temelj, u svome radu, postavi, biće prihvaćen, a njegove ideje realizovane. Čovjeka posmatra i tako mu prilazi kao ravnom sebi saradnika za njegove poslove klicajući mu za uspjeh da bi osjetio da se njegov rad i trud poštuje i cijeni. Lider ne može da ističe negativnosti kukajuću bez iznalaženja rješenja, tražeći greške ili razloge neuspjeha u saradnicima. Biti uvjeren, netačno govoriti, nije samo po sebi već grehota, nego to donosi i neko zlo našem društvu. Lider je obavezan da podijeli uspjeh ali i neuspjeh sa saradnicima.

11. "Globalizacija u teoriji i ekonomskoj politici" Autor: prof. dr Rajko Kasagić, **Monografija, Godišnjak, br.31/32**, Pravni fakultet, Banja Luka, 2010. U savremenim uslovima ekonomske aktivnosti globalizacija je stvarnost. Ona stvara uslove za slobodnu trgovinu kao božiju diplomatiju kojom se građani svijeta povezuju, vrše razmjenu robe, usluga, otvara granice za prodor zavremene tehnologije. U teoriji se često upozorava na posljedice globalizacije koje se ostvaruju preko izvoza prirodnih resursa iz zemalja u razvoju u razvijene zemlje, a uvoz skupe opreme za proizvodnju, odnosno tehnologije. Ipak te pojave praksa osporava posljednjih decenija, a globalizacija omogućava usavršavanje i obučavanje kadrova U zemljama u razvoju koji, na taj način, mogu, u skorije vrijeme povećati efekte privrednog rasta tih zemalja. Globalizacija pomaže protoku informacija kao najvažnijih resursa.

12. "Finansijska kriza i njezino prevazilaženje" Autor: prof. dr Rajko Kasagić, **Acta Economica, br 12**, Ekonomski fakultet, Banja Luka, 2010. Odstupanje od osnovnih pravila tržišta izaziva recesiju. Sadašnja recesija posljedica je dugogodišnjeg kršenja osnovnih zakonitosti ekonomije: skladnosti ponude i potražnje, usaglašenost potrošnje sa ekonomskom mogućnostima zemlje, bankarstvo, finansije, berze moraju biti pod kontrolom ekonomskih zakona i društvene zajednice. Raspodjela materijalnih bogatstava mora da bude uravnotežena. Proizvodnja u serijama stvarala je velike stokove roba. Moć nerazvijenih zemalja je ostala na niskom nivou. Svjetska ekonomije je u krizi, pa su pojedine države nastojale da očuvaju bankarski sistem i privredne konglomerate ulagajući državna sredstva u te subjekte. Pogrešno vođenje globalizacije od strane bogatih zemalja i zaustavljanje razvoja siromašnih azijskih i afričkih zemalja pokazale su posljedice sadašnje recesije.

13. "Globalizacija kao izazov" Autor: prof. dr Rajko Kasagić, **Aktuelnosti, Časopis za Društvena pitanja, br. 14**. Banja Luka koledž, 2011. Savremeni vid globalizacije nastaje naglim privrednim razvojem i potrebom širenja tržišta. Time globalizacija gubi osvajačke tenzije ratovima, ali dobija nove puteve ekonomskog prosperiteta kojim se povezuju zemlje finalnih proizvoda i savremene tehnologije sa zemljama koje su bogate sa još neistrošenim prirodnim resursima. Put povezivanja svijeta po osnovu globalizacije ima mnogo mana ali i drugih izazova osim ekonomskih. Svijet je multikulturalan, politički odnosi među državama ali i unutar same zemlje su heterogeni, rastuća stopa privrednog

rasta po državama i regijama ekonomski razdvaja narode i dijeli ih na bogate i siromašne. Ideja globalizacije je stvaranje boljeg, a ne lošijeg društva. Politički iracionalizam, strogo kontrolisana znanja, monopol nad informacijama, onemogućavanje komunikacije među ljudima, negiranje individualnih razlika, utiče na stvaranje loše države. Izbjegavanje stvaranja loše države postiže se utemeljenjem "svjetske države", sa "vladom" koja će kontrolisati cijeli svijet. Novi svjetski poredak stvara moćnu "međunarodnu zajednicu" kojoj jača ekonomska i politička uloga u međunarodnim odnosima, ali i kontrolana uloga uz pomoć savremenih sredstava praćenja i prisluškivanja. Globalizacija se ostvaruje putem "novog svjetskog poretka" uz pomoć "međunarodne zajednice".

14. "Evropska unija država ili međunarodna organizacija" Autor: prof. dr Rajko Kasagić, *Acta Economica*, br. 3, Ekonomski fakultet, Banja Luka, 2005. Evropska unija je nastala na osnovu ugovora suverenih i nezavisnih država. Njezino osnivanje je imalo ekonomski i politički cilj. Ekonomski: skladan privredni razvoj kako ne bi zaostalali u ekonomskom razvoju u odnosu na SAD i Istočni lager. Politički: prevazilaženje nesporazuma koji su često vodili Evropske države u međusobne sukobe. Ekonomsko jačanje koje se vodi kao I stub, Maastritskim sporazumom pridružena su još dva stupa: II stub (spoljna politika i bezbjednost) i III stub (unutrašnja politika i pravosuđe). U okviru Evropske unije funkcionise jedinstvena vlast (zakonodavna, izvršna i sudska). Njihovo funkcionisanje je specifično jer između zakonodavne i izvršne vlasti nema stroge podjele, dok je sudska vlast samostalna i izdvojena kao i u svakoj suverenoj državi. Države članice su ostale kao suverene države, ali su dio suvereniteta prenijele na uniju na osnovu potpisanog i ratifikovanog međunarodnog ugovora, kao i znatan dio svojih ovlašćenja. Pravo Evropske unije, komunitarno pravo, je nadnacionalno sa jačom pravnom snagom u odnosu na pravo država članica. Zato je Evropska unija realna unija koja se znatno približava sistemu vlasti federalne države.

3. Stručni radovi prije posljednjeg izbora

1. "Način i obim normativnog uređenja rada arbitraže"

Autor: Rajko Kasagić, *Pravni savjetnik*, br. 7 Sarajevo, 2001.

2. "Rješavanje trgovinskih sporova sa elementom inostranosti"

Autor: prof. dr Rajko Kasagić, *Acta Economica*, br. 1, Ekonomski fakultet, Banja Luka, 2002.

4. Izrada programa prije posljednjeg izbora

1. "Harmonizacija pravnih propisa iz domena ekonomske regul."

Autori: prof. dr Rajko Kasagić, prof. dr Gordana Čenić Jotanović i doc. dr Zoran Lukić, Banja Luka, 2001.

2. "Gasifikacija Opštine Bijeljina"

Autori: prof. dr Rajko Kasagić, prof. dr Milan Tomić i prof. dr Teodor Petrović, Beograd - Bijeljina, 2003.

3. "Idejni okvir vizije i strategije razvoja "Maglič" Holding društva" Srbinje - Foča

Autori: prof. dr Rajko Kasagić", prof. dr Gordana Čenić Jotanović i prof. dr Nikola Vukmirović, Banja Luka - Srbinje, 2003.

5. Gostujući profesor na domaćim fakultetima Prije izbora u zvanje

1. Gostujući profesor na Prirodno-matematički fakultet Banja Luka- 2 god. 2000/01 i 2001/02.
2. Gostujući profesor na Ekonomskom fakultetu Brčko
3. Gostujući profesor na Banjaluka Koledž 2010/2011

6. Mentorstvo nakon izbora u prethodno zvanje

1. Arijana Regoda – Dražić, magistarski rad:
Regulisanje državne pomoći prema pravu Evropske Unije sa osvrtom na pronalaženje najboljeg sistema nadziranja državne pomoći u Bosni i Hercegovini, Ekonomski fakultet, Banja Luka, 2009
2. Ostoja Travar, doktorski rad: Uticaj javnih nabavki i korporativnog upravljanja na uspješnost poslovanja javnih preduzeća u Bosni i Hercegovini, Panevropski univerzitet "APEIRON" Banja Luka

Komentor

1. Mirko Miličević, magistarski rad: Ekonomski razlozi integracije Evropske unije s osvrtom na Bosnu i Hercegovinu, Ekonomski fakultet, 2011